

گزارش

گزارشی از نشست اطلاع‌رسانی و مهار ایدز

نه رنگ نه انگ!

مادران سلامت

گزارش: آزاده شاکری

کلیدواژه‌ها: ایدز، انجمن حمایت و یاری از آسیب‌دیدگان اجتماعی، انجمن حمایت از کودکان و نوجوانان توان‌یاب.

■ اشاره

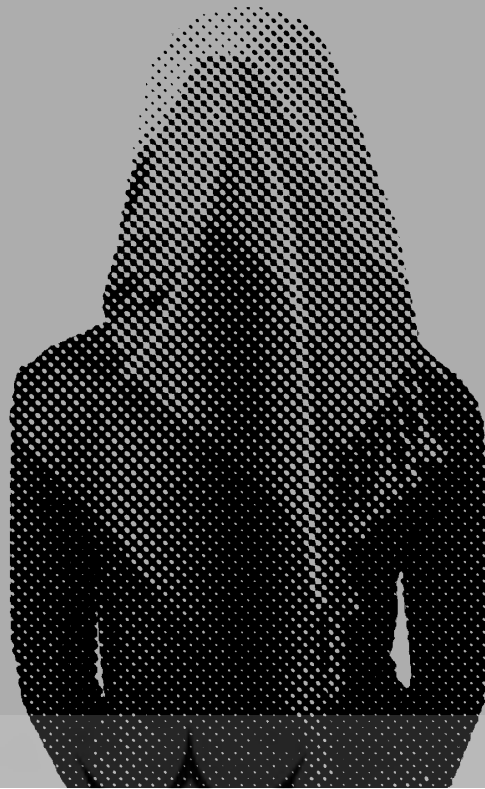
«نشست اطلاع‌رسانی و مهار ایدز» با حضور فعالان این حوزه در انجمن احیای ارزش‌ها برپا شد. انگ‌زدایی در بیماری ایدز، ارائه خدمات اجتماعی لازم به مبتلایان و آگاهی‌بخشی به جامعه از جمله مباحث مطرح‌شده در این نشست بود. آنچه در ادامه می‌خوانید، گزارشی از این نشست اطلاع‌رسانی و گفت‌وگویی با مؤسس انجمن‌های توان‌یاب و احیای ارزش‌ها و مدیر انجمن احیای ارزش‌هاست.

نشست «اطلاع‌رسانی و مهار ایدز» در روز دوشنبه ۸۹/۱۱/۴ با حضور اعضای هیئت امنای انجمن‌های «حمایت و یاری آسیب‌دیدگان اجتماعی» (احیای ارزش‌ها) و «حمایت از کودکان و نوجوانان توان‌یاب»، مادران سلامت (زنان مبتلا به HIV+) و برخی از فعالان اجتماعی در زمینه ایدز و معلولیت در محل سالن اجتماعات ساختمان این انجمن‌ها تشکیل شد. در آغاز این جلسه، «خسرو منصوریان» با اشاره به تشکیل دو شورای «خدمات مددکاری، روابط عمومی و جامعه‌شناسی» و «توان‌بخشی»، جلسه امروز را حاصل و دستاورد این دو شورا دانست. مؤسس انجمن احیای ارزش‌ها درباره برنامه این نشست گفت: «از ۳ سال پیش تاکنون، دوشنبه‌ها روزی است که مادران سلامت در اینجا دور هم جمع می‌شوند و آموزش‌های لازم را می‌بینند. جلسه امروز هم در ادامه این جلسات و با سخنرانی دکتر «امید زمانی» درباره «انگ‌زدایی از بیماری ایدز» و بیانات دکتر «محمدحسین ارگانی» در خصوص «دندان‌پزشکی و بیماری ایدز»

تشکیل شده است. دکتر «زمانی» در بخش نخست سخنانش، با اشاره به تفکر منفی حاکم بر جامعه درباره بیماری ایدز گفت: «به مواردی از انگ و تبعیض نسبت به مبتلایان HIV+ اشاره می‌کنم: مورد اول: استفاده و خطاب مبتلایان به HIV+ با واژگان منفی (هم‌چون ایدزی، آلوده، کثیف و...)، مورد دوم: ارتباط دادن مبتلایان به ایدز با مفاهیم منفی و ناپسند (فقر، کثیفی و...)».

این محقق در زمینه بیماری ایدز در ادامه افزود: «انگ زدن به دلیل ترس، ناآشنایی و ناآگاهی، حسادت، عافیت‌طلبی، مبدا دانستن خود و محروم کردن دیگران از حقوق اجتماعی صورت می‌گیرد. در سال ۲۰۰۰، سران کشورهای جهان جمع شدند تا درباره ایدز تصمیم‌گیری کنند و درنهایت در ژوئن ۲۰۰۱، اعلامیه‌ای را با این مفهوم صادر کردند: «انگ، سکوت، تبعیض و انکار، در کنار محرمانه تلقی نکردن اسرار فرد مبتلا، باعث می‌شود تلاش‌های ما برای پیشگیری و کنترل ایدز با وقفه و مشکل مواجه شود. در نتیجه، همه‌گیری ایدز سرعت بیشتری پیدا کند و افراد دیگری نیز تحت تأثیر قرار گیرند. بنابراین، برای جلوگیری از انگ و تبعیض باید فعالیت کرد.»

دکتر زمانی درباره واکنش‌هایی چون انکار بیماری ایدز و سکوت در برابر آن توضیح داد: «انکار و سکوت بیشتر در اثر ترس و ناآگاهی صورت می‌گیرد. شما نمی‌دانید ایدز چیست و چگونه شیوع پیدا می‌کند و باورهای نادرستی درباره آن دارید (مثلاً فکر می‌کنید ایدز با دست دادن، روبوسی یا خوردن غذایی که مبتلا به HIV+ پخته است، منتقل می‌شود)، به همین خاطر می‌ترسید و می‌خواهید مبتلایان به این بیماری

را از بقیه افراد جامعه جدا کنید.»

این محقق و فعال اجتماعی در زمینه ایدز درباره خطر انگ زدن، انکار و سکوت در برابر بیماری ایدز گفت: «وقتی به افراد مبتلا به HIV+ انگ می‌زنیم و آن‌ها را از بقیه جدا می‌کنیم، این افراد توانایی بازگشت به جامعه و استفاده از خدماتی مثل مشاوره و درمان را از دست می‌دهند اما حذف انگ زدن، انکار و سکوت باعث می‌شود که افراد مبتلا به HIV+ به جامعه برگردند و رفتارهای پرخطر را حذف کنند.»

■ راه‌های رفع انگ

- دکتر زمانی در بخش بعدی سخنانش، راه‌های رفع انگ و تبعیض در جامعه را چنین برشمرد:
۱. اطلاع‌رسانی و آموزش (آموزش عمومی از طریق رسانه‌ها و آموزش اختصاصی دانش‌آموزان از طریق آموزش و پرورش)، با هدف ایجاد باورهای درست.
 ۲. استفاده از واژگان و زبانی که بار منفی نداشته باشد. (مثلاً به جای کلماتی هم‌چون بیماران ایدز، قربانیان ایدز، افراد پرخطر و... می‌توان از واژه‌های افرادی که با HIV+ زندگی می‌کنند، افراد مبتلا به HIV+، گروه‌های در معرض خطر و... استفاده کرد.)
 ۳. مشارکت با حضور اجتماعی افراد مبتلا
 ۴. منتسب کردن افراد مبتلا به موارد پسندیده (مثلاً استفاده از آموزه‌های مذهبی در پیشگیری از همه‌گیری بیماری مانند مراقبت یا پرهیز از آمیزش جنسی، وفاداری و...)
 ۵. استفاده از عناصر گرافیکی یا رسانه‌ای شاد و امیدبخش (درخصوص تبلیغ برای فعالیت در جهت مبارزه با بیماری و با جلوگیری از تبعیض

و...)

۶. افزایش حمایت‌های اجتماعی و دولتی
۷. ایجاد فرصت‌های برابر زندگی با افراد سالم
۸. ترویج حقوق بشر (انسانی)

توجه به این موارد باعث حذف رفتارهایی چون انگ زدن و در نهایت حذف رفتارهای پرخطر خواهد شد.»

دکتر زمانی در پایان این صحبت‌ها با اشاره به مواردی چون احترام به حقوق مبتلایان به HIV+، حفظ محرمانگی منابع خبری، میانه‌روی و واقع‌گرایی، از فعالان اجتماعی در زمینه ایدز و خبرنگاران و اصحاب رسانه خواست که ضمن درگیر کردن اجتماع با این پدیده، از تبعیض اجتماعی و احساساتی‌گری در این زمینه بپرهیزند و با استفاده از زبانی مناسب، توجه عموم مردم را به این مسئله جلب کنند.

دومین سخنران جلسه دکتر «محمدحسین ارگانی»، سخنانش را با ذکر خاطره‌ای آغاز کرد: «حدود ۲۰ سال پیش، برای نخستین بار بیماری مبتلا به HIV+ به همراه مادرش به من مراجعه کرد. مادر او پیش از من از ۵۰ دندان‌پزشک دیگر خواسته بود که درمان پسرش را برعهده بگیرند که این صداقت و پشتکار او مرا تحت‌تأثیر قرار داد.»

او در ادامه افزود: «من در مقام دفاع از همکارانم به عدم وجود خدمات اجتماعی برای شاغلان این صنف اشاره می‌کنم. اگر در حین کار حادثه‌ای برای دندان‌پزشک اتفاق بیفتد، کسی جوابگو نیست. بنابراین از کسانی که با HIV+ زندگی می‌کنند، می‌خواهم اگر چند دندان‌پزشک هم آن‌ها را نپذیرفتند، بازهم حقیقت را درباره بیماری‌شان بگویند.»

در حاشیه نشست «اطلاع‌رسانی و مهار بیماری ایدز»، «خسرو منصوریان» در گفت‌وگو با خبرنگار رشد «مشاور مدرسه» درباره فعالیت‌های «انجمن احیای ارزش‌ها» و «انجمن توان‌یاب» توضیحاتی

دکتر زمانی: حذف انگ‌زدن، انکار و سکوت باعث می‌شود که افراد مبتلا به HIV+ به جامعه برگردند و رفتارهای پرخطر را حذف کنند. منصوریان: مشاوران مدرسه باید به کودکان معلول بفهمانند که معلولیت عیب نیست

داد.

مؤسس انجمن احیای ارزش‌ها (حمایت از آسیب‌دیدگان اجتماعی) درباره عملکرد این انجمن گفت: «این انجمن آسیب‌های اجتماعی مانند ایدز، اعتیاد، طلاق، خودکشی، فرار دختران، همسرآزاری، کودک‌آزاری و... را پوشش می‌دهد. خط تلفن مشاوره این انجمن به شماره ۶۶۹۳۵۵۲۴ و با نام «Hot line» می‌کوشد، به افراد در معرض آسیب، مشاوره تلفنی ارائه دهد. برای مثال، مشاوران ما از طریق تلفن کسانی را که درباره ابتلا به HIV+ و درمان این بیماری سؤالاتی دارند، راهنمایی می‌کنند. مشاوره پیش و پس از انجام آزمایش HIV+ مسئله خیلی مهمی است. در کنار این فعالیت‌ها، انجمن، کودکان یتیم حاصل از HIV+ را نیز حمایت می‌کند.»

«منصوریان» توضیحاتی تکمیلی درباره خدمات و حمایت‌های انجمن احیای ارزش‌ها ارائه داد: «زنی که در رابطه زناشویی از همسر مبتلا به ایدز، این بیماری را گرفته است، می‌تواند با استفاده از اقدامات حمایت این انجمن آگاهی‌های لازم را کسب کند و فرزند سالم به دنیا بیاورد. این‌گونه مادران باید بدانند که فرزندشان باید به شیوه سزارین به دنیا بیاید. رعایت این موارد و مصرف دارو باعث می‌شود از ابتلای فرزند به HIV+ جلوگیری شود. علاوه بر این ما بدون هیچ کمک دولتی به یتیمان ایدز ماهیانه ۸۰ هزار تومان کمک‌هزینه زندگی اختصاص داده‌ایم.»

مؤسس انجمن احیای ارزش‌ها، برپایی کلاس‌های آموزشی برای زنان مبتلا به HIV+ را یکی دیگر از فعالیت‌های مهم این انجمن برشمرد و در این باره گفت: «مادران سلامت دوشنبه‌ها در انجمن حضور می‌یابند و از خدمات آگهی‌بخش ما استفاده می‌کنند. برای مثال، آن‌ها یاد می‌گیرند که

موظفانند بیماری‌شان را به اطلاع دندان‌پزشک برسانند تا از خطر ابتلای او به این بیماری جلوگیری کنند یا در هنگام ثبت‌نام فرزندشان در مدرسه اعلام کنند که او با HIV+ زندگی می‌کنند تا مدیر و معاون توجه ویژه‌ای به او داشته باشند و مانع درگیری، زخمی شدن بچه‌ها و ابتلایشان به این بیماری شوند. البته ممکن است در این موارد دندان‌پزشک یا مدیر مدرسه از ارائه خدمات به بیمار خودداری کنند. در چنین مواردی مادران سلامت با مراجعه به انجمن می‌توانند از اقدامات حمایتی ما استفاده کنند و خدمات مورد نیازشان را دریافت کنند. انجمن با آموزش افرادی که با HIV+ زندگی می‌کنند، از آن‌ها می‌خواهد در جامعه رفتارهای پرخطر نداشته باشند. در کنار آن، کمک می‌کنیم که این زنان کسب و کاری خانگی داشته باشند که به دلیل نیاز مالی مجبور به رفتارهای پرخطر نشوند.»

مؤسس انجمن‌های توان‌یاب و احیای ارزش‌ها، درباره تعامل این دو انجمن با سازمان و ارگان‌های دولتی مشابه توضیح داد: «این دو انجمن هیچ‌گونه کمک دولتی دریافت نمی‌کنند. دانشکده توان‌بخشی، سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور، سازمان بهزیستی و... مراجعانی را که توان مالی کافی ندارند، جهت دریافت خدمات فیزیوتراپی،

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

انگ زدن به دلیل ترس، ناآشنایی و ناآگاهی، حسادت، عافیت‌طلبی، مبداء دانستن خود و محروم کردن دیگران از حقوق اجتماعی صورت می‌گیرد

بود در مدارس توزیع شود، جمع‌آوری شد و از بین رفت. به همین دلیل، دانش‌آموزان ما آگاهی‌های لازم را دربارهٔ این بیماری ندارند و این می‌تواند سبب رشد بی‌رویهٔ ایدز شود. آگاهی دادن باعث می‌شود که بچه‌های ما نادانسته در دام رفتارهای پرخطر گرفتار نشوند.

رابطه‌های جنسی در مواردی تهدیدکنندهٔ دانش‌آموزان، به‌خصوص پسران دانش‌آموز است و اگر در این میان یک فرد مبتلا وجود داشته باشد، برای طرفین خطرهای بسیاری به‌وجود می‌آید.

مشاوران ما باید آگاهی‌های لازم را دربارهٔ بیماری ایدز کسب و به دانش‌آموزان منتقل کنند. علاقه‌مندان می‌توانند تقاضای کتبی خود را برای برپایی کلاس‌های آموزشی خاص مشاوران به انجمن توان‌یاب و احیای ارزش‌ها تحویل دهند و از آموزش‌های لازم استفاده کنند.»

مدیر انجمن احیای ارزش‌ها دربارهٔ خدمات این انجمن و انجمن توان‌یاب گفت: «در انجمن توان‌یاب و احیای ارزش‌ها حدود ۱۰۰ کودک معلول یا مبتلا به ایدز تحت پوشش خدمات ما قرار دارند. علاوه بر این، ۱۵ تا ۲۰ مادر سلامت نیز از آموزش‌های این انجمن استفاده می‌کنند. کلاس‌های روان‌شناسی، مشاوره، کارگاه‌های آموزشی ارتباط با دیگران، مهارت‌های زندگی و حتی آموزش‌های لازم برای ادارهٔ منزل از نظر مالی، از جمله خدماتی است که ما به این مادران ارائه می‌کنیم.»

«فرروزان رحیم‌دوست» در پایان افزود: «مادران سلامت از طریق کلینیک مثلثی غرب، بیمارستان امام خمینی و مرکز شمیرانات به ما معرفی می‌شوند و مبتلایانی که فرزند یتیم داشته باشند و همسرشان فوت کرده باشد، واجد شرایط دریافت خدمات از طریق انجمن احیای ارزش‌ها هستند.»

کاردرمانی، گفتاردرمانی و... به ما معرفی می‌کنند.»

■ آگاهی‌بخشی به دانش‌آموزان

«خسرو منصوریان» در بخش دیگری از سخنانش، از مشاوران مدرسه خواست آگاهی‌های لازم را به دانش‌آموزان منتقل کنند. او با اشاره به اهمیت آگاهی‌بخشی در درمان افزود: «مشاوران مدرسه، روان‌شناسان و معلمان باید به کودکان معلول بفهمانند که معلولیت عیب نیست. هیچ دلیلی وجود ندارد یک بچهٔ مبتلا به فلج مغزی که توانایی راه رفتن ندارد، در مدارس عقب‌ماندگان ذهنی درس بخواند؛ چون او از نظر ذهنی سالم است.

مشاوران مدارس می‌توانند دانش‌آموزانی را که با چنین مشکلاتی دست و پنجه نرم می‌کنند، برای دریافت خدمات به ما معرفی کنند. دربارهٔ مبتلایان به HIV+ و مواجههٔ مسئولان مدارس با این پدیده، در ابتدا لازم است مشاوران و سایر مسئولان آگاهی‌های لازم را دربارهٔ این بیماری داشته باشند. بسیاری از مسئولان مدارس ما و مشاوران نگاهی هولناک به HIV+ دارند. ما باید خطرهای این بیماری را به شکل صحیح بشناسیم و نگاه درستی به مسئله داشته باشیم. متأسفانه در ۷-۸ سال اخیر کتاب‌هایی که دربارهٔ ایدز نوشته شده بود و قرار

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی